Adviesaanvraag Nederlandse Spoorwegen ontheffingsverzoeken dienstregeling 2021

Datum: 17 juni 2020

Kenmerk: CC/PA/TD-878

Geachte vertegenwoordigers van de consumentenorganisaties,

Voor de Dienstregeling 2021 vraagt NS op grond van artikel 69 van de vervoerconcessie voor het hoofrailnet 2015-2025 (de concessie) advies over de voorgenomen aanvraag voor ontheffing van enkele concessievoorwaarden in artikel 44 t.a.v. de minimale bediening van de stations (de ontheffingsverzoeken).

1. Aanleiding en grondslag ontheffingsverzoeken

Artikel 44 van de concessie stelt samengevat dat:

- NS de 'grote' stations, vermeld in bijlage 5 van de concessie, bedient van 06.00 tot 24.00uur minimaal twee keer per uur in iedere richting (lid 1a).
- NS de 'overige' stations, vermeld in bijlage 5 van de concessie, bedient op werkdagen van 06.00 tot 20.00 uur, minimaal twee keer per uur in iedere richting en daarna tot 24.00uur alsmede in het weekend van 06.00 tot 24.00 uur, minimaal één keer per uur in iedere richting (lid 1b).
- NS gerechtigd is hiervan af te wijken, voor zover die afwijking reeds bestond in de Dienstregeling 2014 (lid 2).
- Een uur elk willekeurig interval van 60 minuten bevat, waarbij in incidentele gevallen dit interval kan uitlopen tot een maximum van 65 minuten (lid 3).

Artikel 69 van de concessie stelt samengevat dat:

- NS de concessieverlener schriftelijk kan verzoeken om ontheffing van artikel 44 (lid 1).
- NS voordat dit verzoek wordt gedaan advies moet vragen aan de consumentenorganisaties en aan de betrokken decentrale overheden en deze partijengemotiveerd moet meedelen hoe ze met dit advies is omgegaan (lid 2).
- NS het verzoek tot ontheffing deugdelijk moet motiveren en daarbij moet ingaan op de uitgebrachte adviezen (lid 3).

Op veel trajecten rijdt NS vaker dan de eisen genoemd in artikel 44 lid 1, om zo aan te sluiten bij de vervoervraag. Op enkele momenten, met name op vroege tijdstippen in het weekend en in mindere mate aan het einde van de avond, rijdt NS vanwege de lage vervoersvraag op een paar

stations minder treinen dan genoemd in artikel 44 lid 1. Deze afwijkingen bestonden grotendeels al in de Dienstregeling 2014 en voldoen dus aan de concessie-eisen op grond van artikel 44 lid 2. Doordat de dienstregeling jaarlijks wijzigt, toetst NS jaarlijks of er nieuwe afwijkingen zijn van de eisen genoemd in artikel 44 lid 1. Doorgaans betreft dit situaties waarin niet de frequentie verandert, maar alleen sprake is van een kleine verschuiving van vertrektijden.

Dienstregeling 2021 bevat een aantal veranderingen die de eisen van artikel 44 raken en waarvoor NS voornemens is ontheffing te vragen. De wijzigingen in de Dienstregeling 2021 zijn relatief klein. Daarom is het aantal voorgenomen ontheffingsverzoeken beperkt en de impact voor reizigers minimaal omdat het merendeel van de ontheffingsverzoeken gaat om een verschuiving van enkele minuten.

Bij wijzigingen van treinseries hanteert NS de volgende uitgangspunten bij het specificeren van de eerste en laatste treinen:

- In Dienstregeling 2021 rijden tussen twee stations evenveel treinen als in Dienstregeling 2020.
- Bij significante tijdsverschuiving wordt in principe in de spitsrichting eerder gereden, terwijl in de tegenspits richting later wordt gereden. Dit betekent dat de meerderheid van de forensen zo vroeg mogelijk richting hun bestemming kunnen reizen. Tegelijkertijd kan er in de late uren later vanuit de belangrijke bestemmingen vertrokken worden.

3. De voorgenomen ontheffingsverzoeken

De toets is gedaan op basis van de capaciteitsaanvraag (april 2020). Dit betekent dat het mogelijk is dat de verdeling van de capaciteit door ProRail in augustus 2020 nog kan leiden tot wijzigingen. Indien nodig volgt hierover een aanvullende adviesaanvraag.

3.1 Algemeen ontheffingsverzoek

Voor kleine afwijkingen tot vijf minuten en voor zaken waarvoor voor de dienstregelingsjaren 2015 tot en met 2020 reeds ontheffing is verleend, vragen we een generieke ontheffing. Deze afwijkingen zijn opgenomen in de tabel in bijlage 1.

3.2 Specifieke ontheffingsverzoeken

Enkele wijzigingen in Dienstregeling 2021 leiden tot een aantal specifieke ontheffingsverzoeken. Onderstaand licht NS deze verzoeken toe. Alle specifieke ontheffingsverzoeken zijn opgenomen in de tabel in bijlage 2.

Utrecht – Geldermalsen - Tiel

Door de oplevering van nieuwe infrastructuur kan NS de eindbestemmingen van de Sprinters Utrecht – Geldermalsen, die twee keer per uur richting Tiel en twee keer per uur richting 's-Hertogenbosch doorrijden, omwisselen. Het effect hiervan is een forse verkorting van de overstaptijd in Tiel met twaalf tot veertien minuten tussen de NS-Sprinter van en naar Utrecht en

de regionale trein van en naar Elst en Arnhem. Ook in ’s-Hertogenbosch verbeteren aansluitingen en de aansluiting in Geldermalsen vanuit Tiel richting ’s-Hertogenbosch kan ook behouden blijven.

Het wisselen van de eindbestemming brengt met zich mee dat de aanvang en einde van de dienstregeling voor Tiel en ’s-Hertogenbosch ongeveer een kwartier gaan schuiven. Om te voorkomen dat de eerste trein te laat of de laatste trein te vroeg rijdt, voegt NS enkele treinen per relatie per dag toe.

De patroonverschuiving leidt tot drie specifieke ontheffingsaanvragen:

1. De eerste trein op werkdagen vertrekt vanuit Geldermalsen in Dienstregeling 2021 dertien minuten later richting Tiel dan in Dienstregeling 2020.
2. De eerste trein op zondag vanuit Tiel richting Utrecht vertrekt in Dienstregeling 2021 negentien minuten later dan in Dienstregeling 2020.
3. De eerste trein op zondag vanuit ’s-Hertogenbosch richting Geldermalsen vertrekt in Dienstregeling 2021 elf minuten later dan in Dienstregeling 2020.

Uit analyse blijkt dat op zaterdag de eerste treinen vanuit Tiel richting Utrecht maximaal twintig reizigers aan boord hebben en op zondag maximaal tien reizigers. Het toevoegen van extra vroege ritten heeft daarom onvoldoende vervoerkundige meerwaarde.

Per saldo rijdt NS in Dienstregeling 2021 meer Sprinters tussen Utrecht en Geldermalsen (en verder richting Tiel en ’s-Hertogenbosch) dan in Dienstregeling 2020. Op veel andere momenten op de dag verbetert het aanbod op dit traject. Zo arriveren de eerste treinen in Tiel (op zaterdag en zondag) en ’s-Hertogenbosch (elke dag) tien tot vijftien minuten eerder vanuit de richting Utrecht. Ook biedt NS de laatste trein van Utrecht naar Tiel (op werkdagen en op zondag) en naar ’s-Hertogenbosch (elke dag) vijftien minuten later aan.

Uiteraard zijn wij bereid daar waar gewenst nog vragen te beantwoorden of een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Jacco van der Tak

Directeur Communicatie & Corporate Affairs

Laan van Puntenburg 100, Postbus 2025, 3500 HA Utrecht.

Bijlage 1: Generieke ontheffingsverzoeken

Richting	TijdV	TijdTotM	GrootKle	MoetZi		N		W	D	V	Z	Z	Was	Wordt
AMRN>AMR	6:07	7:07	Klein	1	0						1		07:06 (3025), 07:11 (4814)	07:07 (3025), 07:11 (4814)
AMRN>AMR	6:37	7:37	Klein	1	0							1	07:36 (3027), 07:41 (4816)	07:37 (3027), 07:41 (4816)
ASDM>ASA	6:55	7:55	Klein	1	0							1	07:54 (4027)	07:55 (4027)
KRG>BZL	17:06	18:06	Klein	2	1	1	1	1	1	1			18:05 (12250), 17:05 (2246), 17:35 (2248)	18:06 (12250), 17:05 (2246), 17:35 (2248)
MP>ZL	6:56	7:56	Klein	1	0							1	07:55 (1824), 07:59 (524)	07:56 (1824), 08:00 (524)
PMO>HN	6:24	7:24	Klein	2	1	1	1	1	1	1			06:24 (3310), 06:54 (3312), 07:23 (3314)	06:23 (3310), 06:54 (3312), 07:24 (3314)
PMO>HN	7:24	8:24	Klein	1	0						1		07:23 (3314), 08:23 (3318)	07:23 (3314), 08:24 (3318)
STD>LUT	8:47	9:47	Groot	2	1						1		09:17 (2923), 09:47 (2925), 08:47 (821)	09:17 (2923), 09:47 (2925), 08:46 (821)
WV>SWK	6:04	7:04	Klein	1	0						1		07:03 (9022)	07:04 (9022)
WV>SWK	6:04	7:04	Klein	2	1	1	1	1	1	1			06:33 (9020), 07:03 (9022)	06:34 (9020), 07:04 (9022)
WZ>HDE	6:00	7:00	Klein	1	0							1	06:59 (5620)	07:00 (5620)

Bijlage 2: Specifieke ontheffingsverzoeken

Richting	TijdVan	TijdTotMax	GrootKlein	MoetZijn	Is	MA	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO	Was	Wordt
TPSW>TL	6:00	7:01	Klein	2	1	1	1	1	1	1			06:21 (6015), 06:51 (6017)	06:31 (6917), 07:01 (6919)
HT>ZBM	6:27	7:33	Groot	2	0							1	07:26 (6920)	07:33 (6022)
ZBM>GDM	6:35	7:41	Klein	1	0							1	07:34 (6920)	07:41 (6022)
TL>TPSW	6:35	7:53	Klein	1	0							1	07:34 (6022)	07:53 (6922)
TPSW>GDM	6:38	7:56	Klein	1	0							1	07:37 (6022)	07:56 (6922)
GDM>CL	6:43	7:53	Klein	1	0							1	07:53 (6022), 07:42 (6920)	07:53 (6022)
CL>HTNC	6:49	7:59	Klein	1	0							1	07:59 (6022), 07:48 (6920)	07:59 (6022)
HTNC>HTN	6:55	8:05	Klein	1	0							1	08:05 (6022), 07:54 (6920)	08:05 (6022)
HTN>UTLN	6:58	8:09	Klein	1	0							1	08:09 (6022), 07:57 (6920)	08:09 (6022)
UTLN>UTVR	7:02	8:13	Klein	1	0							1	08:13 (6022), 08:01 (6920)	08:13 (6022)
UTVR>UT	7:05	8:16	Klein	1	0							1	08:16 (6022), 08:04 (6920)	08:16 (6022)